

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/189/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6814204944
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6814204944.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v právnej veci navrhovateľa N. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom T. XXX, XXX XX A., právne zastúpeného Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Železničná 257/19, 050 01 Revúca, proti odporcom 1/ F. R., nar.

XX. XX. XXXX, trvale bytom T. XXX, XXX XX A., t. č. bytom XXX XX Q. XX,

2/ maloletému B. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako odporkyňa 1/, v konaní zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Q.,

o zapretie otcovstva k odporcovi 2/ maloletému B. R., nar. XX. XX. XXXX, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k.: 4C/57/2014-88 zo dňa 22. 03. 2016,

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu v časti (druhého) výroku, ktorou rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania zrušuje a v tomto rozsahu vec vracia prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Revúca ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“ resp. „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 22. 03. 2016 určil, že navrhovateľ nie je otcom maloletého B. R., narodeného dňa XX.XX.XXXX z matky: F. R., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorého narodenie je zapísané v Knihe narodení Matričného úradu Q., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, por. č. XXX (prvý výrok). Ďalej rozhodol, že žiadny z účastníkov konania ani štát nemajú právo na náhradu trov konania (druhý výrok) a zároveň zrušil výrok uznesenia č. k. 4C/57/2014-49 zo dňa 04.06.2015 o povinnosti navrhovateľa zložiť na účet Okresného súdu Revúca preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku vo výške 200,- Eur (tretí výrok).

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu podal navrhovateľ (prostredníctvom právneho zástupcu) v zákonnej lehote odvolanie, z obsahu ktorého vyplýva, že napadol časť (druhého) výroku, ktorou prvoinštančný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku o trovách konania zmenil a priznal mu náhradu vyčíslených trov prvostupňového konania (pozostávajúcich z náhrady za zaplatený súdny poplatok z návrhu

a z presne špecifikovaných trov právneho zastúpenia) a náhradu trov odvolacieho konania (ktorých výšku taktiež presne špecifikoval), eventuálne, aby rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku o trovách konania zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1 V odôvodnení odvolania uviedol, že nesúhlasí s formuláciou druhého výroku napadnutého rozsudku v znení, že žiadny z účastníkov konania ani štát nemajú právo na náhradu trov konania. Konštatoval, že vhodnejšie by bolo formulovať výrok vo vzťahu

k účastníkom konania tak, že odporkyňa 1/ nie je povinná nahradiť trovy konania navrhovateľovi a odporcovi 2/. Ďalej v odôvodnení odvolania namietal, že odvolaním napadnutý výrok považuje za riadne neodôvodnený, arbitrárny, porušujúci princíp práva na spravodlivý proces. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, pričom sa musia vysporiadať s námietkami uplatnenými účastníkmi konania, a to spôsobom zodpovedajúcim mierne ich závažnosti.

V tejto súvislosti poukázal na to, že aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, súd však dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Súd pri aplikácii uvedeného ustanovenia má povinnosť zväžiť dopad rozhodnutia o trovách konania na jeho účastníkov a svoje rozhodnutie musí ústavne súladným spôsobom odôvodniť.

V danom prípade sa prvoinštančný súd dostatočným spôsobom nezaoberal tým, aký dopad bude mať v jeho majetkovej sfére nepriznanie mu trov konania, hoci bol v konaní úspešný.

V tejto súvislosti uviedol, že nepriznanie náhrady trov konania budete ťažiť nielen jeho osobu, ale bude mať dopad aj na jeho maloleté deti, ktoré mu boli zverené do osobnej starostlivosti a na ktoré odporkyňa 1/ vôbec neplatí výživné. Taktiež poukázal na to, že

z ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania priznať celkom alebo sčasti. Rozhodnutie prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti je nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné i z toho dôvodu, že sa súd v ňom nevysporiadal s tým, prečo mu nepriznal aspoň náhradu trov konania z titulu zaplateného súdneho poplatku.

3. Odporkyňa 1/ ani kolízny opatrovník maloletého odporcu 2/ sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 a contrario CSP a rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Odvolanie navrhovateľa bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 05. 04. 2016, teda ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol ku dňu 01. 07. 2016 zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok. Dňa 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť nový procesnoprávny kódex - Civilný sporový poriadok, ktorý v prechodných ustanoveniach, v § 470 ods. 1 uvádza: „Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.“ Z citovaných ustanovení vyplýva, že vzhľadom na skutočnosť, že odvolacie konanie prebieha už v dobe účinnosti CSP, bolo potrebné na odvolacie konanie aplikovať príslušné ustanovenia CSP s poukazom na ustanovenie § 470 ods. 2 veta prvá CSP, v zmysle ktorého ostávajú právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP zachované.

6. Prvoinštančný súd odôvodnil odvolaním napadnutú časť výroku o trovách konania nasledovne: „Navrhovateľ a maloletý odporca 2/ by podľa výsledku konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p., mali právo na náhradu trov konania voči odporkyňi 1/, ktorá bola v konaní neúspešná a ktorej tak právo na náhradu trov konania nevzniklo. Vzhľadom k vyššie uvedeným súčasným osobným a majetkovým pomerom odporkyne 1/, ktoré možno považovať tiež za dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O.s.p., súd ani navrhovateľovi ani maloletému odporcovi 2/ proti odporkyňi 1/ právo na náhradu trov konania nepriznal a o trovách konania účastníkov rozhodol tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.“

7. Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že prvoinštančný súd na rozhodnutie o trovách konania medzi účastníkmi konania aplikoval v tej dobe platné a účinné ustanovenie § 150 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Uvedené ustanovenie (rovnako ako aktuálne ustanovenie - § 257 CSP) predstavovalo výnimku, kedy sa úspešnej strane sporu, respektíve úspešnému účastníkovi náhrada trov konania na základe existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa neprizná. Aplikácia uvedeného ustanovenia

§ 150 ods. 1 O.s.p. teda prichádza(la) do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania, resp. strán sporu (v sporovom konaní). Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným a sociálnym pomerom všetkých účastníkov, resp. strán sporu, ale rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie účastníkov (strán) pred a po podaní návrhu (žaloby). Je potrebné vziať do úvahy aj to, ako by sa uložená povinnosť na náhradu trov konania dotkla neúspešného účastníka konania, ale zároveň je potrebné prihliadnúť aj na to, ako by sa nepriznanie náhrady trov konania dotklo pomerov úspešného účastníka. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií by sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, môže rozhodnúť o trovách konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p., avšak svoje rozhodnutie musí náležite odôvodniť.

8. Z vyššie uvedeného odôvodnenia prvoinštančného súdu z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia nie je možné zistiť, či pri aplikácii ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. náležite skúmal a zohľadňoval všetky vyššie uvedené relevantné aspekty (kritéria). Rozhodnutie prvoinštančného súdu je preto v tejto časti absolútne nepreskúmateľné. Odvolaciemu súdu preto neostávala iná možnosť, ako rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

10. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP)

11. Len pre úplnosť odvolací súd poukazuje na to, že dňa 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť i ďalší nový procesnoprávny kódex - zákon č. 161/2015 Z. z. Civilní mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“), ktorý vo svojej prvej časti, druhá hlava, štvrtý diel označený - Niektoré ustanovenia o trovách konania - upravuje v ustanovení § 53 náhradu trov konania (i) v konaní o určenie rodičovstva, kam podľa § 105 písm. c) CMP patrí i konanie o zapretie otcovstva.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a)

a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh)

(§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).